

Příklady na seminář na téma dokazování

1. František Čiperka se domáhal žalobou přiznání rozdílu mezi dosavadním platem strážného a nyní nižším platem vrátného a tvrdil, že s přeřazením v práci nevyslovil souhlas, takže jde o právně neúčinné přeřazení. Soud první instance na základě rozboru svědeckých důkazů, které provedl bezprostředně, dospěl k závěru, že žalobce vyslovil nesouhlas s přeřazením a ztotožnil se se závěrem žalobce, že jeho přeřazení v práci bylo neúčinné. Proto přiznal žalobci částku celkem 15 000 Kč. Odvolací soud k odvolání žalovaného změnil rozsudek soudu I. stupně tak, že žalobu zamítl. K odchylnému závěru dospěl na základě jiného hodnocení svědeckých výpovědí; tyto svědecké výpovědi pouze odchylně hodnotil, aniž je předtím v odvolacím řízení znovu provedl. Posuďte, zda se odvolací soud může odchýlit od skutkových zjištění, která učinil soud I. stupně na základě svědeckého důkazu, který byl před ním proveden, případně za jakých předpokladů tak může učinit.
2. Soud I. stupně vyhověl žalobě na vyklizení bytu. Námitky žalovaného, že na něj po smrti matky přešlo podle § 706 odst. 1 OZ právo nájmu bytu, neuznal za důvodné. Soud zaujal stanovisko, že je věcí osob, které uplatňují právo z přechodu nájmu bytu, aby prokázaly obě podmínky, na které ustanovení § 706 odst. 1 o. z. tento přechod váže, tedy že tyto osoby žily s nájemcem v den jeho smrti ve společné domácnosti a že nemají vlastní byt. Vzhledem k tomu, že řízení v takové právní věci je ovládáno zásadou projednací, jsou účastníci povinni tvrdit skutečnosti a navrhopvat pro ně důkazy. Iniciativa při shromažďování důkazů leží zásadně na účastnících, kteří tedy mají povinnost tvrzení a povinnost důkazní. V dané věci však žalovaný nesplnil svou povinnost tvrzení, neboť v řízení netvrdil, že v den smrti nájemkyně bytu - jeho matky - neměl vlastní byt. Přitom neunesení břemene tvrzení o této skutečnosti nutně musí způsobit vydání žalovanému nepříznivého rozhodnutí, neboť má za následek, že podstatná podmínka pro přechod nájmu bytu, spočívající v tom, že žalovaný v den smrti své matky neměl vlastní byt, nebyla prokázána. Posuďte, zda jsou úvahy soudu správné.
3. Žalobci se na základě zákona č. 87/1990 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, domáhali, coby právní nástupci původních vlastníků, vydání podniku Krabona. Soud I. stupně žalobu zamítl. Odvolací soud jeho rozhodnutí potvrdil; považoval však za nezbytné doplnit v určitých směrech dokazování provedené před prvoinstančním soudem, a proto si vyžádal z několika archívů listinné důkazy. Rovněž na těchto listinných důkazech založil své rozhodnutí, přestože jejich obsah u jednání nekonstatoval a sporným stranám nedal příležitost se k těmto listinám vyjádřit. Posuďte, zda byl postup odvolacího soudu správný.
4. Okresní soud v Třebíči rozsudkem zamítl návrh otce na snížení výživného pro nezletilé Jiřího, Petru a Hanu D. zamítl. V odůvodnění konstatoval, že v daném případě nebyly splněny podmínky pro rozhodnutí o změně výše výživného podle § 99 odst. 1, § 85 odst. 2 a § 96 odst. 1 zákona o rodině. Tvrzení otce, že není schopen hradit na výživném částky stanovené posledním soudním rozhodnutím, se dle soudu jeví s ohledem na všechny předložené listinné důkazní materiály jako účelové a nepravdivé. Jeho výhrady nemohl soud akceptovat, neboť je otec neprokázal. Zabývejte se otázkou, jak je to v daném řízení s odpovědností za zjišťování skutkového stavu.

5. Okresní soud v Pelhřimově zamítl žalobu o zaplacení částky 400 000 Kč s příslušenstvím. V odůvodnění uvedl, že se žalobci domáhali zaplacení s poukazem na to, že dohodou ze dne 7. 10. 1991 Marie Suková darovala žalovanému chatu pod podmínkou, že jí žalovaný umožní nemovitost doživotně užívat a že po jejím prodeji vyplatí každému žalobci polovinu z celkové ceny. Okresní soud však dospěl k závěru, že smlouva je absolutně neplatná, neboť v daném případě nebylo zřejmé, co měla Marie Suková úkonem ze dne 7. 10. 1991 na mysli; v tomto úkonu se hovořilo o bližší nespecifikované podmínce, na kterou byl vázán prodej nemovitosti (právo užívání pro Marii Sukovou na dožití) a rovněž nebylo zřejmé, kdo má nemovitost prodat. Důkazní návrh žalobců na výslech svědkyně Marie Sukové a její dcery, které měly objasnit význam zmíněných ujednání, soud v řízení pomínil (nijak na něj nereagoval) a ani v odůvodnění rozsudku se jím nezabýval.

Posuďte, zda je soud povinen provést všechny důkazy, které účastníci navrhují. Pokud dospějete k závěru, že nikoliv, vymezte, za jakých podmínek soud nemusí důkaznímu návrhu procesní strany vyhovět.

6. Okresní soud v Šumperku zamítl žalobu o určení vlastnického práva k nemovitostem, kterou žalobkyně odůvodnila tvrzením, že při uzavírání kupní smlouvy o prodeji této nemovitosti jednala v podstatném omylu ohledně ceny nemovitosti, v němž byla uvedena kupujícími (žalovanými). K prokázání této skutečnosti žalobkyně předložila rovněž znalecký posudek, který si nechala sama zpracovat, a z něž vyplývalo, že skutečná cena nemovitosti je trojnásobně vyšší, než cena, za kterou nemovitost žalovaným prodala. Krajský soud tento důkaz provedl, avšak přesto dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. V odůvodnění rozsudku přitom tento závěr opřel o zjištění plynoucí z řady jiných důkazů; o samotném znaleckém posudku, který předložila žalobkyně, se však v odůvodnění ani nezminil.

Posuďte, zda

- a) procesní strana může sama předložit soudu znalecký posudek a zda jej soud může v řízení provést;
 - b) znalecký posudek předložený procesní stranou je důkazním prostředkem ve smyslu § 127 OSŘ;
 - c) je soud povinen hodnotit všechny důkazy, které provedl, anebo zda je na jeho uvážení, které bude hodnotit, a které nikoliv.
7. Dne 26. 11. 2001 asi v 11.15 hod. žalobci, občané romské národnosti, navštívili restauraci žalovaných v Ústí nad Labem. Podle tvrzení žalobců si jich delší dobu nikdo z obsluhy nevšímal, a proto se druhá žalobkyně kolemjdoucí servírky zeptala, zda budou obslouženi. Ta odpověděla, že nebudou, protože restaurace je soukromým klubem a k obslužení je třeba předložit klubovou kartu, kterou mají jen stálí hosté a stojí 300 Kč. Poté, co žalobci projevili zájem kartu zakoupit, bylo jim sděleno, že si mohou dát jedno pivo a odejít. Žalobci však uvedli, že se chtějí najíst, na což jim bylo odpovězeno, že v restauraci se nevaří. Bezprostředně poté vstoupily do provozovny tři neromské osoby, jež byly bez jakýchkoliv dotazů a požadavků na předložení klubové karty obslouženy. Popsaný přístup obsluhujícího personálu žalobci vnímají jako rasovou diskriminaci snižující jejich důstojnost. Žalobou ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem se proto domáhali ochrany osobnosti a uložení povinnosti žalovaným zaslat jim omluvný dopis a zaplatit náhradu nemajetkové újmy ve výši 80 000 Kč, tj. každému ze žalobců 20 000 Kč, a uhradit náklady řízení.

Zabývejte se otázkou, jak je to s rozvržením důkazního břemene v popsaném případě.

8. Žalobce se domáhal přiznání přiměřeného zadostiučinění v penězích ve výši 100 000 Kč za nemajetkovou újmu, kterou mu žalovaný způsobil hrubými urážkami při telefonickém hovoru dne 15. 3. 2004. K důkazu žalobce přiložil záznam telefonického hovoru, který si sám pořídil. Žalovaný namítl, že takový důkaz je nepřipustný, neboť byl získán nezákonně; žalovaný totiž o pořizování zvukového záznamu telefonického hovoru nevěděl, a tím spíše k němu nedal souhlas, jak požaduje § 12 OZ. Posuďte, zda soud navržený důkaz může provést, či nikoliv.